

Privire inapoi la 90 de ani impliniti

Richard (Riki) Friedmann

M-am nascut in iulie 1925 in Timisoara si am trait in acel oras frumos si iubit pina cand am facut alia cu familia in Israel. Dupa ce am terminat 4 clase de liceu la C.D.Loga, m-am inscris la Scoala de Arte si Meserii, curs superior. Nu am apucat sa invat nici o zi in aceasta scoala, aparand legea care a exclus pe evrei din toate scolile din tara.

Tata si cu mine, toata familia, am fost sionisti, dar din cauza razboiului, emigrarea in Palestina nu era posibila.

Rudele si prietenii familiei ne-au sfatuit sa invat o meserie. Multi tineri evrei au ales atunci aceasta cale. Din copilarie mi-a placut desenul si am desenat intotdeauna, astfel ca am cautat o meserie legata de desen. Nu era usor sa gasesti atunci ca evreu un loc de lucru, totusi, pana la urma, am gasit un loc unde am invatat modelist si croit de incaltaminte. Pentru a fi un bun modelist trebuie sa stii sa desenezi. Dupa vreo doi ani, in aprilie 1943, nu aveam inca 18 ani, ca evreu, am fost luat la munca obligatorie si trimis la cariera de piatra Lucareti. La 23 August 1944 am fost eliberati. Ajuns acasa, am lucrat in meserie, dar voiam sa emigram cu familia, insa legal nu era posibil.

In 1950 am avut ocazia sa inaintam actele pentru plecare pe cale legala, dar am fost respins. In 1953 am cunoscut-o pe Betty si in 1954 ne-am casatorit. In 1957 s-a nascut primul nostru baiat, Simon.

Am lucrat amandoi, dar visul a fost sa facem *allia*. Locuind foarte aproape de templul din Fabric, mergeam des vineri seara la Kabalat Shabat, ascultand cu placere melodiile cantate de cor si la orga. Pe Rabinul Dr Ernest Neumann l-am cunoscut foarte bine si am fost cu el in relatii foarte bune. Inainte de a pleca in Israel l-am vizitat (Pta Petru Rares) sa-mi iau ramas bun. Cand a fost in vizita aici in Israel, l-am vizitat la Gräber Ernö, unde a locuit.

In anul 1963 am inaintat din nou actele pentru plecare si, in fine, in aprilie 1965 am parasit Timisoara. Ajuns in Țară, ne-am acomodat repede si usor. Avind meserie, am gasit de lucru deja in primele zile. Am lucrat mult, impreuna cu sotia mea Betty, si curand ne-am aranjat. In 1968 s-a nascut al doilea baiat, Shlomo. Copiii au crescut, au invatat amandoi, Simon a devenit inginer high-tech, are trei baieti dupa *tzava* (armata), toti *cravi* (ofiteri). Shlomo are un master in economie si are doi baieti la liceu. Cei 5 nepoti sunt fericirea noastra.

Cu cativa ani inainte de a iesi la pensie m-am inscris la "Universita amamit" din Tel-Aviv la un curs seral de desen si pictura. Am frecventat cursurile timp de cinci ani si jumate. In 1991 am iesit in pensie. Dupa treburile zilnice, petrec majoritatea timpului cu pictura.

